

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE
ELNÖKÉTŐL

Dr. Bitskey Botond úrnak
az Alkotmánybíróság főtítkárához

BUDAPEST

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 10/1383-2/2013.	
Érkezett: 2013 NOV 03.	
Paidány: 1	Kezelőiroda: Ikt. sz.: 443/2013.
2 iratanyag db	Hiv.szám: IV/1383-1/2013.

Tisztelt Főtítkár Úr!

A IV/1383-1/2013. sz. hiánypótlásra történő felhívására a Pedagógusok Szakszervezete képviselőjében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 63/A. § (2) bekezdésével, 63/I. § (2) és (4) bekezdésével, 63/J. § (1) bekezdésével, 63/L. § (5) és (6) bekezdésével, valamint 99/B. § (9) bekezdésével kapcsolatosan benyújtott

alkotmányjogi panaszt

a következőkkel egészítem ki:

1. A Pedagógusok Szakszervezete fenntartja azt az álláspontját, miszerint az Alaptörvény VIII. cikk (5) bekezdésében biztosított jogai – a szakszervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek – a Nemzeti Pedagógus Kar kötelező tagsága miatt sérülnek az eredeti beadványban leírt indokok alapján. Sérül az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított joga is a szakszervezetnek, annak következtében, hogy a kötelező tagság és az etikai eljárás miatt a szabad véleménynyilvánítás nem kockázatmentes, illetve az állam a saját maga által létrehozott szervezettel egyeztet, s mellőzi a szakszervezeti egyeztetést. Az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésében biztosított alkotmányos jog sérelme részletesen kifejtésre került az eredeti beadványban.

2. Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése szerint a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak. Ezért a Pedagógusok Szakszervezete az eredeti beadványban megjelölt indokok alapján ismételtlen kéri, hogy az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezéseket semmisítse meg.

3. A Pedagógusok Szakszervezet a 2. pontban megismételt kérelmét - az eredeti beadványban leírtak fenntartása mellett - a következőkkel támasztja alá:

A Pedagógusok Szakszervezete és a Nemzeti Pedagógus Kar egymáshoz való viszonyát, egymással való kapcsolatát, egymással szembeni konkurenciáját kétféle szempontból is vizsgálni lehet. Egyrészt szervezeti oldalról, másrészt az egyén, a szakszervezeti tagok oldaláról.

Általánosságban kimondható, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága olyan jog, amely megillet minden olyan szervezetet, amelyik jogalanyisággal rendelkezik, vagyis az állam részéről elismert jogképes szervezet. Ez következik az Alaptörvényből, amely a jogi személyek részére a természetes személyekhez hasonló védelmet biztosít az egyes jogok gyakorlása terén. A Pedagógusok Szakszervezete nem is vitatja, hogy a Nemzeti Pedagógus

Karnak az oktatással összefüggésben széleskörű véleményezési és javaslattevési joga lehet. A Pedagógusok Szakszervezete azonban rámutat arra, hogy az állam által létrehozott, kötelező tagsággal rendelkező köztestület helyzete alapvetően tér el a tagok önkéntes társulásából létrejövő Pedagógusok Szakszervezetének helyzetétől a következők miatt:

- A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 19. § (1) bekezdése szerint "Ha törvény valamely állami, helyi önkormányzati vagy más szervezet számára kifejezetten jogot biztosít arra, hogy a jogállását vagy a feladatkörét érintő jogszabályok tervezeteit véleményezhesse, a jogszabály előkészítője köteles gondoskodni arról, hogy az érintett szerv e jogával élhessen."

- A jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény 13. § (1)-(3) bekezdése szerint a "jogszabály előkészítéséért felelős miniszter stratégiai partnerségi megállapodásokat alakít ki. A jogszabály előkészítéséért felelős miniszter e megállapodások révén szoros együttműködést alakíthat ki azon szervezetekkel, amelyek készek a kölcsönös együttműködésre, és amelyek az adott jogterületek szabályozásának előkészítésében széles társadalmi érdeket jelenítenek meg vagy az adott jogterületen tudományos tevékenységet végeznek (a továbbiakban: stratégiai partner). Stratégiai partnerség alakítható ki különösen az érdek-képviselői szervezetekkel. Az együttműködés feltételeit és kereteit a stratégiai partner és a miniszter között határozott idejű, de legkésőbb a miniszterelnök megbízatásának megszűnéséig tartó megállapodásban kell rögzíteni."

A Nemzeti Pedagógus Kart be kell vonni az egyeztetési eljárásba, a Pedagógusok Szakszervezetét nem, mivel nincs partnerségi megállapodása.

4. E különbségtétel egyértelművé válik annak fényében, hogy a Pedagógusok Szakszervezete nem tudta elérni az oktatásért felelős miniszternél, hogy a jogalkotásról szóló törvény rendelkezései alapján partneri kapcsolatot létesítsen vele a miniszter. [Az ezzel kapcsolatos kezdeményezések, a kapott válaszokkal együtt csatolva.]

5. Míg a Nemzeti Pedagógus Kar jellegénél, természeténél és működésénél fogva szorosan kapcsolódik az államhoz, addig a Pedagógusok Szakszervezete jellegénél és működésénél fogva az állammal, annak képviselőjével nem lehet összekapcsolódva. Ebből adódóan egyértelműen következik, hogy az állam döntésétől függ, mikor, milyen információhoz jut hozzá, mikor, milyen kérdésben fejtheti ki álláspontját, juttathatja el javaslatait az illetékes állami szervekhez. Az államnak a Nemzeti Pedagógus Kar létrehozásával egyik törvényben megfogalmazott célja volt, hogy olyan szervezetet hozzon létre, amelyet közvetlenül bevon a közneveléssel kapcsolatos kérdések egyeztetésébe. Miután a közszférában foglalkoztatott pedagógusok kötelező tagsági jogviszonyuk alapján függő helyzetbe kerülnek a Nemzeti Pedagógus Karral, és a törvény támadott szövege szerint nem sérthetik annak érdekeit, egyértelmű, hogy ez az államilag irányított egyeztetés alapvetően az állami döntések alátámasztását szolgálja. A Pedagógusok Szakszervezete ezért többszörös hátrányba került, mivel az állam eseti döntésétől függ, milyen információkhoz jut hozzá, milyen véleményezési eljárásban vehet részt.

Ez a megoldás nemcsak azért veszélyes, mert a döntéshozókhoz nem jutnak el adott esetben fontos információk, hanem azért is, mert a Nemzeti Pedagógus Kar nem fogja át a pedagógusok teljes körét. A Pedagógusok Szakszervezetének az érdekegyeztetésből való kizorítása vagy háttérbe szorítása azt jelenti, hogy a közszférában foglalkoztatott pedagógusok valóságos és tényleges érdekei nem jelennek meg, míg a közszférán kívül foglalkoztatott pedagógusok teljes érdekvédelem nélkül maradnak.

6. A szakszervezeti tagok oldaláról vizsgálva a kérdést, egyértelmű, hogy a kétféle szerep összeütközésbe kerülhet egymással. A tagok azért léptek be a Pedagógusok Szakszervezetébe, hogy az képviselje érdekeit. Az Alaptörvény a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szakszervezetek szerepét a VIII. cikk (5) bekezdésében határozza meg.

Az egyesülési jog alapján létrejövő és működő szakszervezetek tevékenységének korlátozása, bármilyen módon történő háttérbe szorítása ellentétes az Alaptörvény VIII. cikk (5) bekezdésével, miszerint a szakszervezetek szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. E jog garantált érvényesülése azt igényli, hogy az állam egyértelműen határolja el a különböző szereplők feladatait, különösen akkor, ha olyan szervezetről van szó, amelynek létrehozása nem az egyesülési szabadságon alapul.

7. A Nemzeti Pedagógus Kar „szakmai-érdekképviselői tevékenysége során a reprezentatív szakszervezetekkel együttműködik, és tiszteletben tartja a szakszervezeteknek a munka törvénykönyve és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény által biztosított jogait.” Ez a törvényi megfogalmazás egyértelműen teszi, hogy a Nemzeti Pedagógus Kar a pedagógusok élet- és munkakörülményeivel kapcsolatos kérdésekben is állást foglal. Ráadásul véleményének beszerzése kötelező, a Pedagógusok Szakszervezet véleményének a beszerzés pedig jogalkotói döntésen múlik. Jól érzékelhetően a Kormány nem működteti az ágazati érdekegyeztetés fórumát, s így nem volt valóságos egyeztetésre lehetőség a közoktatás rendszerének az átalakítása során sem. A Nemzeti Pedagógus Kar létrehozásának szándéka a törvényelőkészítés korai szakaszában megfogalmazódott, míg a Széll Kálmán terv 2.0-ban napvilágot is látott. [A terv vonatkozó része csatolva.]

8. A Nemzeti Pedagógus Kar létrehozásával összefüggő döntésbe a Pedagógusok Szakszervezetét nem vonták be. A kialakult megoldás alapvetően sérti a Pedagógusok Szakszervezetének érdekeit, nemcsak az előzőekben kifejtett indokok alapján, hanem azért is, mivel a két szervezet tagsága fedi egymást, és a két szervezet érdekeinek összeütközése esetén a szakszervezeti tag választásra kényszerül. E választás esetén a Pedagógusok Szakszervezetének érdekei háttérbe kell, hogy szoruljanak, mivel a függőségi kapcsolat a Pedagógus Kar tekintetében áll fenn. [A pedagógusok aggodalmát tükröző sajtó csatolva.]

8. Annak ellenére, hogy a Nemzeti Pedagógus Kar olyan kérdésekben is „illetékes”, amelyben a Pedagógusok Szakszervezete mint reprezentatív szakszervezet jogosult és köteles fellépni, a szakszervezeti vezetők védelmére vonatkozó törvényi előírások nem érvényesülhetnek. Ez a megoldás sérti a Pedagógusok Szakszervezetének érdekeit, hiszen amennyiben a Kar tagja mint szakszervezeti vezető lép fel, megvalósíthatja a köznevelésről szóló törvény 63/E. § (5)-(6) bekezdésében megfogalmazott etikai vétséget. Az etikai eljárásban a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvénynek a választott szakszervezeti tisztséget betöltő munkavállalók, közalkalmazottak védelmére vonatkozó előírásai nem érvényesülnek. Nem érvényesülhet a szakszervezetnek az a joga sem, hogy a munkavállalót, a közalkalmazottat a munkáltatóval szemben képviselje.

Tisztelt Főtitkár Úr!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. §-nak (2) bekezdésének a) pontja szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a

jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Jelen ügyben a már ismertett és felmérhető jogsérelmek mellett lényeges, hogy a támadott törvényhelyek hatályosulása okoz jogsérelmet. Nem ismert az Etikai Kódex és az Alapszabály tartalma. Annak előkészítő munkálataiba a Pedagógusok Szakszervezetét nem vonták be, annak ellenére, hogy érintik a foglalkoztatás kérdéseit. A dokumentumok bevarására nincs lehetőség, mivel az alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 99/B. § (1)-(2) bekezdése szerint a Kar Területi Küldöttgyűlése tagjainak megválasztásával, az Országos Küldöttgyűlés alakuló ülésének előkészítésével és lebonyolításával, továbbá a Kar tisztségviselőinek és bizottságainak megválasztásával összefüggő feladatok ellátására háromtagú Előkészítő Bizottság alakul, amelynek tagjait és elnökét az oktatásért felelős miniszter jelöli ki. 2014. április 30-ig a Kar Országos Küldöttgyűlése alakuló ülést tart, amelynek összehívásáról az oktatásért felelős miniszter gondoskodik. Az Országos Küldöttgyűlés alakuló ülésén dönt a Kar Alapszabályának elfogadásáról, megválasztja a Kar képviselői és ügyintéző szerveit.

Jól érzékelhetően a miniszter által kiválasztott bizottság minden szabályozás és minden kontroll nélkül alakítja ki a Nemzeti Pedagógus Kar működését meghatározó dokumentumokat.

Tisztelt Főtitkár Úr!

Ismételten kérem, hogy az Alkotmánybíróság érdemben tárgyalja meg a Pedagógusok Szakszervezetének alkotmányjogi panaszát és az abban foglaltak szerint hozzon döntést.

Budapest, 2013. november 4.

Üdvözlettel:

Melléklet:

1. Egy csomag levélmásolat a szakszervezeti kezdeményezésekről és válaszokról.
2. Egy csomag sajtóvisszhang és kormányterv másolat a Nemzeti Pedagógus Karról.